

23. března 1924

Členům!

X

Sdělování anthroposofických pravd

Pojednává-li někdo o anthroposofických pravdách, bude v jeho podání o to více života, bude-li pojednávat obsah svého výkladu co nejrozmanitěji z nejrůznějších hledisek. Členové působící aktivně ve Společnosti by se proto neměli zpěčovat probírat na schůzkách poboček týž námět vždycky znova. Bude přitom třeba k němu přistupovat z nejrůznějších stran. Budou-li se přednášející stavět k otázkám lidí, s nimiž je osud sblížil, způsobem, který jsem vylíčil ve svém posledním Dopise, povede je to samo k takovému přístupu. Přitom se teprve doopravdy seznámí s *životností* anthroposofických poznatků. Pocítí, že každá myšlenková podoba, do níž vlili tyto poznatky, bude *nutné nedokonalá*. Pocítí, že to, co chovají v duši, je nezměrně bohatší než to, co jsou s to vyslovit myšlenkou. Pokud si to budou uvědomovat stále zřetelněji, vystupňuje se jim v duši *úcta* k životu ducha. A tato úcta by měla vyznačovat veškeré anthroposofické výklady. Měla by být jedním ze základních tónů prostupujících takový výklad. Kde tato úcta chybí, nemá pojednávání o anthroposofických pravdách sílu.

Nebylo by dobře, kdyby někdo chtěl do svého promlouvání o anthroposofii vpravit tuto sílu nějakým vnějším způsobem. Její vznik a růst bychom měli přenechat živému citu, a to tím, že náš postoj k příslušným pravdám bude vyplývat z vědomí, že jejich zpřítomněním v duši se přibližujeme skutečnému duchovému světu. - To uvede duši do jistého naladění. Bude mít pocit, že v některých okamžicích je cele odevzdána myšlenkám o duchovém světě. Při tomto odevzdání se úcta ke skutečnosti ducha dostaví s naprostou samozřejmostí.

Začátek každé pravé meditace spočívá v tom, že člověk v sobě vyvolá takovouto náladu. Kdo nedokáže takové naladění duše milovat, bude se nadarmo řídit pravidly pro získání poznatků o „duchovém světě“. Neboť tímto naladěním se před naše vědomí přivolá duchový živel spočívající v hlubinách lidské duše. Člověk se tak sjednocuje se svou vlastní duchovou podstatou. A jedině v tomto sjednocení může nacházet duchový základ světa. Pouze duch v člověku může přistupovat k duchu světa.

Aktivní členové Společnosti, na které se budou jiní obracet o radu, vystupňují tím, že si vydobudou chvíle této nálady, svou vnímavost pro to, co druhý člověk vlastně chce. Lidem často přichází zatěžko vyslovit se zřetelně o tom, co jejich duši uvádí nejhluběji do pohybu. Proto tázaný až příliš snadno přeslechne, oč tazatelí vlastně šlo. Tazatel pak bude mít oprávněný pocit, že nakonec beztak nedostal odpověď na to, co chtěl. Ale bude-li tázaný stát před tazatelem v duševním rozpoložení vydobytém opakovaným vnitřním naladěním popsaného druhu, bude moci tomu, kdo se tázal, uvolnit pouta jeho jazyka.

Tazatel získá onu pravou, intimní důvěru k tázanému, která sdělovaným anthroposofickým pravdám dodá potřebný život. Do takového sdělení se vmísí něco, co umožní tomu, komu se dostalo odpovědi, aby vycházeje z této odpovědi mohl pak pokračovat samostatně po své cestě při sledování svých duchovních potřeb. Bude snad mít pocit, i když odpověď neobsahovala všechno, co hledal, že teď bude schopen si dále pomoci sám. V duši mu vzešel pocit vnitřní síly místo předchozího pocitu bezmoci. A tento pocit vnitřní síly je to, co tázající se ve skutečnosti hledal.

Neměli bychom si představovat, že je možné nacházet odpovědi na palčivé duševní otázky bez myšlenek, v pouhých citech. Jenomže myšlenka, která se vyvíjí v chladné uzavřenosti vůči citům, nenalezne cestu k lidskému srdci. Na druhé straně bychom se neměli obávat, že cit je snad nutně na škodu objektivitě myšlenky. Bude tomu tak pouze v případě, že tento cit *nenajde* prostřednictvím oné popsané nálady cestu k duchu člověka.